

Č E S K Á Š K O L N Í I N S P E K C E
--

Čj.: 075 190/98-4013
 Signatura: bg5ks201

Oblastní pracoviště č. 7
 Okresní pracoviště Prachatice

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní umělecká škola Vimperk Smetanova 405, 385 01 Vimperk
IZO/identifikátor školy:	102263841/600002501
Ředitelka školy:	Jana Hadravová
Zřizovatel:	Školský úřad
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Prachatice
Termín inspekce:	16. - 17. 11. a 19. 11. 1998
Inspektoři:	Mgr. Jindřich Bešťák, Marie Kučerová
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1997/98, rozvrhy hodin, záznamy o hospitaci, výkaz o škole, výkaz žáků a vyučovacích hodin

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ
--

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně-vzdělávací činnosti

Škola sídlí od roku 1993 v areálu základní školy. Zde byly upraveny prostory pro individuální a skupinovou výuku v hudebním a výtvarném oboru. Později byla vyčleněna jedna učebna pro činnost literárně dramatického oboru (slouží rovněž hudebnímu oboru). Pro výtvarný obor byla v roce 1996 upravena lépe vyhovující nová učebna ateliérového typu. Chybí však další místnost pro modelovnu a úložné prostory pro výtvarné práce a materiály. Škola má nyní celkem 12 učeben, z toho 2 jsou v pobočce ve Čkyni - jedná se o 2 třídy základní školy.

K dispozici je sál, který slouží nejen k prezentaci výsledků práce žáků na koncertním pódiu, ale též pro individuální a skupinovou výuku v hudebním oboru (pro komorní a orchestrální hru). V malé sborovně je rovněž umístěna keramická pec. Veškeré učební pomůcky včetně větších dechových a bicích nástrojů a výtvarných materiálů jsou umístěny v učebnách - škola nemá další skladovací prostory a kabinety učebních pomůcek. Šatna pro žáky a WC vyhovují potřebám provozu školy.

Vybavení školy celkově odpovídá potřebám výuky v jednotlivých oborech ZUŠ. Částečně je však již zastaralé, vyžaduje pravidelnou údržbu, opravy a postupný nákup nových učebních pomůcek (jedná se např. o klavíry, starší akordeony a další hudební nástroje). V roce 1998 bylo zakoupeno nové pianino. Další zkvalitňování vybavení školy je plánováno postupně na základě finančních možností a stanovených priorit. V posledním období bylo věnováno více prostředků rozvoji úspěšného dechového oddělení. Potřebné notové materiály, učebnice a odborná literatura, rovněž hudební časopis, jsou ve škole k dispozici a jsou účelně využívány.

Materiálně-technické podmínky výchovně-vzdělávací činnosti školy umožňují realizaci vzdělávacího programu pro současný počet žáků v hudebním, výtvarném a literárně-dramatickém oboru. Daný stav nepřevyšuje běžnou úroveň podmínek v základních uměleckých školách.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Rozvrhy výuky v ZUŠ zohledňují časové možnosti žáků vzhledem k jejich docházce do základních i středních škol a podmínky dojíždějících, vyhovují z hlediska pracovní hygieny žáků i učitelů. Zařazení potřebných přestávek je dostatečné. Častější návštěva ZUŠ než dvakrát týdně při dělené individuální a další skupinové výuce (komorní hra, orchestr) je uskutečňována se souhlasem rodičů a podporována dobrou motivací žáků.

Tepelné a světelné podmínky školy jsou identické s danými podmínkami v základní škole. Z hlediska akustiky prostředí byly dílčí nedostatky zaznamenány v hudebním oboru - rušivá zvuková prostupnost v klavírní třídě a zjevně akusticky nevyhovující podmínky při zkouškách velkého dechového orchestru v sále školy (pro orchestry tohoto typu vyhovují zpravidla pouze větší sály kulturních zařízení nebo v okrese Prachatice akusticky mimořádně kvalitně upravený a dostatečně velký sál ZUŠ Netolice). Prostředí školy působí z hlediska estetického vzhledu celkově příznivě.

Psychohygienické podmínky činnosti školy jsou spíše nadprůměrné.

3 Hodnocení personálních podmínek

Škola má 17 vyučujících, pouze 5 však vyučuje v ZUŠ Vimperk na plný úvazek. Potřebnou odbornou způsobilost má 8 vyučujících v hudebním oboru, bez odborné způsobilosti je 6 vyučujících v hudebním, oba ve výtvarném oboru a učitelka pro literárně-dramatický obor.

Z celkového počtu vyučovaných hodin (212) je 55 % vyučováno kvalifikovaně - učiteli s odbornou způsobilostí pro práci v ZUŠ. Nekvalifikovaně je vyučováno 45 % hodin. Jedná se zejména o 48 hodin v dechovém oddělení, 17 hodin ve výtvarném oboru a některé další malé úvazky - výuka předmětů hudební nauka, hry na housle, akordeon. Dva dosud nekvalifikovaní vyučující studují na konzervatoři a pedagogické fakultě. Učitel ve výtvarném oboru se ke studiu připravuje.

Personální podmínky školy mají z hlediska výše uvedených údajů průměrnou úroveň. V ZUŠ Vimperk však i někteří nekvalifikovaní učitelé dosahují úrovně práce a výsledků srovnatelných s kvalifikovanými vyučujícími alespoň na průměrné, někteří dokonce na nadprůměrné až vynikající úrovni.

4 Plnění učebních osnov

Plnění základních požadavků osnov je ve škole věnována dostatečná pozornost. Žáci konají komisionální postupové zkoušky do vyššího ročníku. Postupující žáci s výrazněji slabšími výsledky konají navíc komisionální zkoušku na konci 1. pololetí dalšího školního roku. Žáci, jejichž schopnosti a dovednosti se dále nerozvíjejí, studium zpravidla po dohodě s rodiči ukončují. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1997/98 uvádí, že 65 % žáků hudebního oboru ukončilo daný ročník s vyznamenáním, 33,2 % prospělo a 1,8 % neprospělo. Příznivým ukazatelem je zde i vysoký počet absolventů (viz tabulka v bodu 6).

Hospitace prokázaly, že i slabší žáci a žáci nekvalifikovaných učitelů dosahují znalostí a rozvoje hudebních schopností a dovedností v rámci platných osnov (hodnoceno ve vztahu k upraveným učebním plánům ZUŠ, čj. 18.418/95-25).

Osnovy základního uměleckého vzdělávání žáků jsou plněny.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Hodnocení vychází ze 17 skutečněných hospitací. Celkem 11 sledovaných hodin (65 %) bylo hodnoceno v pásmu nadprůměru, z toho 3 hodiny v dechovém oddělení hudebního oboru byly vynikající, 6 hodin (45 %) bylo průměrných. Vzhledem k méně příznivým personálním podmínkám školy z hlediska pedagogické způsobilosti učitelů pro práci v ZUŠ jsou celková zjištění o úrovni kvality vyučování příznivá. Závažné nedostatky zásadního rázu nebyly zjištěny.

Hudební nauka

Ve sledované výuce žáci prokázali dobrou úroveň některých základních znalostí (odvozování intervalů a kvintakordů) a většinou aktivní zájem o probíranou hudební tematiku. Výuka probíhala v příznivé emoční a komunikační atmosféře. Nedostatky byly zaznamenány zejména v hudebních činnostech - v jejich nedostatečné propojenosti s probíranou látkou a v málo efektivním zvládnutí těchto činností z hlediska uplatněných metodických postupů. Ve výkladu nové látky se objevily drobné odborné nepřesnosti. Ročníkové plány výuky jsou zpracovány. Škola zprostředkovala žákům zakoupení vhodných učebnic.

Výuka měla průměrnou úroveň.

Hra na klavír

Studijní látka žáků je dobře plánována a odpovídá požadavkům učebních osnov. Ve výuce jsou pěstovány správné základní návyky, je dbáno na uvolnění obou paží. Žáci byli učitelem vhodně motivováni k odpovídajícímu tónovému vyjádření obsahu hraných skladeb různého stylového období. Učitel fundovaně předehrával potřebné části nacvičovaných skladeb. Dílčí nedostatky se projevily v rytmické složce - v nedůsledném rytmickém vedení. Žáci pracovali soustředěně, dobře reagovali na pokyny učitele a velmi dobře uplatňovali své výběrné teoretické znalosti.

Čtyřruční hra dvou žáků byla charakterizována dobře vybranou literaturou, velmi dobrou domácí přípravou i radostí ze společného muzicírování.

Výuka hry na klavír měla spíše nadprůměrnou až nadprůměrnou úroveň.

Hra na elektronické klávesové nástroje

V plánování je zohledňována technická i přednesová složka výuky hry na nástroj. Pro rozvíjení technických dovedností hry na klávesový nástroj jsou vybírány vhodné klavírní etudy. Při hře přednesových skladeb jsou využívány specifické technické, zvukové a doprovodné možnosti nástroje. Ve sledované výuce prokázala žákyně, členka žakovského tanečního orchestru školy, dobrou úroveň rozvoje rytmického cítění, pohotovou orientaci v harmonickém doprovodu i v programování nástroje.

Výuka hry na elektronické klávesové nástroje má výraznou převahu pozitiv.

Hra na housle

Studijní látka žáků je dobře plánována s ohledem na individuální schopnosti žáků a základní požadavky osnov. Žáci jsou v zásadě vedeni k vytváření správných návyků v houslové hře. Dílčí nedostatky byly zaznamenány v pěstování větší uvolněnosti paží při hře. Převážně verbální pokyny bez názorné ukázky hry učitelkou neumožňovaly vždy vytváření přesných sluchových a manuálních představ žáků. Probíraná látka však byla v hodině důsledně procvičena, příprava žáků na domácí cvičení měla celkově dobrou úroveň. Žáci v průběhu výuky dokázali uplatnit své znalosti.

Výuka hry na housle měla průměrnou úroveň.

Hra na zobcovou flétnu

Žáci jsou zpravidla připravováni ke hře na jiný dechový nástroj. Probíraná látka a úroveň hry odpovídala věku a ročníku výuky žáků. Při nácvičce nové látky učitelka dostatečně předehrávala žákům na nástroj (učitel nikoli). Příprava látky pro domácí cvičení však nebyla vždy prakticky důsledně provedena - omezila se spíše na výklad s upozorněním žáka na některé obtížnější nové prvky hry a jejich částečné procvičení (problematické zejména v 1. ročníku). V jiném případě byly písně hrány a nové dále nacvičovány v neúměrně pomalých tempech z hlediska jejich přirozeného metra a hudebního obsahu. S tím částečně souvisí i pomalejší rozvoj potřebné prstové techniky. Kladem výuky bylo pravidelné vyžadování hry z paměti a pěstování nástrojové souhry v duetu s učitelkou. Pedagogicky přínosné je časté zařazování dělených vyučovacích lekcí (individuální výuka 2 x týdně). Žáci jsou průběžně hodnoceni a pro hru na nástroj dobře motivováni. V říjnu již proběhly první třídní přehrávky žáků před rodiči.

Výuka měla převážně průměrnou až spíše nadprůměrnou úroveň.

Hra na klarinet

Výuka měla velmi dobrou odbornou úroveň. Bylo prokázáno, že i v případě žáka s nižší mírou talentu a domácí přípravy (častější absence žáka 4. ročníku ZUŠ - 9. třída ZŠ) lze pracovat tak, že nástrojové dovednosti a hudební schopnosti žáka jsou alespoň na průměrné úrovni dále rozvíjeny. Učitel uplatnil pedagogicky citlivý, ale též přiměřeně náročný individuální přístup k žákovi a dosáhl hudebně i celkově výchovně pozitivního vyznění výuky. Příprava na absolventské vystoupení, vhodně zvolená klasická sonatina pro klarinet a klavír byla žákovi dobrou motivací.

Výuka měla spíše nadprůměrnou úroveň.

Výuka hry na žest'ové dechové nástroje (trubku, lesní roh, tubu)

V ZUŠ Vimperk se na rozdíl od celkově klesajícího zájmu a rovněž úrovně hry na tyto nástroje daří úplnému opaku. Několikaletý cílevědomý a postupný vzestup úrovně

výuky hry na žesťové nástroje a dosahované výsledky úzce souvisejí s rozvojem činnosti a úspěchy dechového orchestru školy.

Vlastní výuka je za souhlasu rodičů organizována nestandardním, ale mimořádně intenzivním způsobem - většina žáků má vyučovací lekce rozděleny na více dnů v týdnu. K tomu přistupuje komorní a orchestrální hra. Takto je dosaženo maximální efektivity práce, téměř odpadají problémy vznikající špatným nebo nedostatečným domácím cvičením. Učitel si může dovolit uplatňovat vyšší nároky na rozvoj nástrojových dovedností žáků. Ve sledované práci učitele bylo potvrzeno, že výuka probíhá v souladu s individuálními možnostmi žáků a systematicky rozvíjí požadované atributy hry na nátrubkové nástroje - kvalitu tónu a tónový rozsah, dobrou intonaci, techniku hry a muzikálnost projevu. Rozvíjeny jsou všestranné hráčské dovednosti - hra v orchestru, v komorním souboru, pěstována je i sólová hra s klavírem, samozřejmostí je hra z paměti. Ve hře na tubu se žák 1. ročníku II. stupně (9. třída ZŠ) připravuje k vykonání talentové zkoušky v konzervatoři. Žák přípravného ročníku ve hře na trubku dosáhl za necelé dva měsíce intenzivní práce obdivuhodného postupu. Ve sledované výuce nebyly zaznamenány žádné odborné nebo pedagogické nedostatky v uplatňovaných výukových postupech.

Výuka hry na žesťové dechové nástroje probíhá ojedinělým, odborně a pedagogicky příkladným způsobem a dosahuje nadprůměrných až vynikajících výsledků.

Komorní hra žesťových nástrojů

Žesťové kvinteto žáků získalo 2. místo ve národním kole soutěže ZUŠ v roce 1998. Ve sledované hodině bylo cílem zopakovat část repertoáru a připravit se k veřejnému vystoupení. Žáci prokázali trvalou interpretační úroveň souboru v kvalitě tónu, intonace, rytmické souhry a další potřebnou nástrojovou techniku. Žesťové intrády a renesanční tance byly hrány se zřetelem k tomuto specifickému hudebnímu stylu.

Hra žesťového souboru a úroveň sledované práce byly na příkladné úrovni.

Orchestrální hra - žákovský taneční orchestr

Vedle hry v dechovém orchestru byla výuka doplněna o žánrově a stylově odlišnou hru v tanečním orchestru (trubky, pozouny, saxofony, rytmická sekce). Hrají zde zejména instrumentálně vyspělejší žáci, kteří jsou rovněž členy dechového orchestru. Díky tomu mohl učitel s orchestrem v brzké době dosáhnout velmi dobré interpretační úrovně a úspěchu v oblastním kole soutěže ZUŠ v tomto orchestrálním žánru. Základem repertoáru jsou kvalitní a pro orchestr školy vhodně zpracovaná aranžmá učitele. Ve sledované práci s orchestrem učitel prokázal vysokou úroveň odborných schopností při řízení orchestru, porozumění danému žánru a v neposlední řadě i sólové hráčské schopnosti na saxofon.

Sledovaná výuka (zkouška tanečního orchestru školy) měla nadprůměrnou úroveň.

Výtvarný obor

Sledovaná výuka byla ve své první části zaměřena na kresebnou přípravu tématu k modelování (miska s plody). Modelování v keramické hlíně bylo náplní další části tříhodinové vyučovací jednotky. Žáci 4. ročníku prokázali celkově dobrou úroveň kresebné zručnosti, prostorovou představivost a smysl pro estetický tvar. Vyučující podal žákům základní instrukce a ponechal jim prostor pro individuální práci, pouze v některých detailech pomáhal s dílčími úpravami nebo svým názorem v průběhu práce.

Hodina se vyznačovala klidnou a soustředěnou prací žáků, v jejím průběhu docházelo i k přirozené vzájemné spolupráci. Stanovený cíl výuky byl splněn.

Vyučující má zpracován tematický plán s hodinovou dotací pro jednotlivé výtvarné techniky.

Výuka měla spíše nadprůměrnou úroveň.

6 Hodnocení školy z hlediska výsledků vyučování

Žáci školy se pravidelně zúčastňují soutěží ZUŠ vyhlášených MŠMT ČR. V loňském školním roce byl výrazný několikaletý vzestup úrovně dechového orchestru školy korunován 1. místem v národním kole soutěže ZUŠ v Kolíně. Tomuto orchestru se mj. dostalo cti vystoupit v úvodu koncertu vítězů mladých orchestrů Concerto Bohemia ve Španělském sálu Pražského hradu (14. 11. 1998). Svoji muzikální vyspělost osvědčil před televizními kamerami interpretací nové skladby z paměti (nácvik za 14 dní). Vysokou úroveň dechového oddělení školy prokázalo i 2. místo žesťového komorního souboru rovněž v národním kole soutěže ZUŠ. Taneční orchestr školy založený nově ve školním roce 1997/98 získal v témže školním roce 2. místo v oblastním kole soutěže. Soutěží se zúčastňují i další žáci a soubory, pěvecký sbor školy, žáci literárně-dramatického oboru.

Významnou součástí dosahovaných výsledků práce školy je přijetí absolventů k dalšímu studiu v uměleckém oboru. Od školního roku 1994/95 byli 4 absolventi školy přijati ke studiu v konzervatoři, 1 na SUPŠ v Českém Krumlově. V letošním školním roce se k talentovým zkouškám v konzervatoři připravuje 5 žáků hudebního oboru (někteří již dojíždějí na odborné konzultace).

Důležitým ukazatelem dosahovaných výsledků jsou počty absolventů školy:

1994/95:	10	1995/96:	15	1996/97:	14	1997/98:	25
----------	----	----------	----	----------	----	----------	----

Sledováním činnosti žáků v individuální a skupinové výuce, posouzením dosahovaných výsledků a dalších aktivit bylo ověřeno, že škola účinným a efektivním způsobem rozvíjí osobní kompetence žáků ve studovaných oborech, utváří jejich aktivní vztah k uměleckým činnostem, přirozeným způsobem jim vštěpuje vědomí o kulturních hodnotách a tak příznivě ovlivňuje osobní hodnotové orientace a postoje žáků.

Dosahované výsledky výchovně-vzdělávací činnosti školy jsou v pásmu nadprůměru.

7 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost

Další aktivity učitelů a žáků ZUŠ Vimperk jsou tvořeny takovými interními a veřejnými akcemi, které ve svém souhrnu tvoří nedílnou a velmi významnou součást výchovně-vzdělávací působnosti školy. Veřejné aktivity současně přinášejí i nezanedbatelné kulturní hodnoty. Stěžejní akce jsou pořádány zejména ve vánočním, velikonočním období a v závěru školního roku. Pořádány jsou pravidelné veřejné žakovské koncerty (doplňené třídními předhrávkami žáků), absolventské koncerty. ZUŠ spolupracuje se školami pořádáním koncertů pro jejich žáky. Dechový orchestr vystupuje s taneční skupinou mažorettek pracující při ZŠ T. G. M. ve Vimperku. Samostatně nebo v rámci větších školních koncertů se prezentuje pěvecký sbor ZUŠ (Berušky, Zvoneček, Zvonky),

literárně-dramatický a výtvarný obor. Škola je pořadatelem okresních i oblastních kol soutěží ZUŠ. Zvláštní a mimořádně úspěšnou kapitolu tvoří činnost žakovského dechového orchestru. Jeho aktivity nekončí ani o prázdninách. Kromě vystupování jsou organizovány pravidelné letní tábory orchestru s náročným programem nácvičku nového repertoáru. V červnu 1998 uspořádala ZUŠ Vimperk již páté Setkání dětských dechovek. Ve školním roce 1998/99 bude hudební program školy obohacen o koncert učitelů a slavnostní koncert školy k jejímu 50. výročí.

Výše uvedená oblast činnosti školy má nadprůměrnou úroveň.

ZÁVĚRY

Škola má vzhledem k počtu žáků a realizovanému vzdělávacímu programu celkově průměrné prostorové podmínky výchovně-vzdělávací činnosti. Vybavení školy učebními pomůckami je vyhovující a postupně je zkvalitňováno.

Personální podmínky školy jsou hodnoceny jako průměrné - 45 % všech vyučovaných hodin ve škole vyučují učitelé bez příslušné pedagogické způsobilosti. To koresponduje se zjištěním, že 45 % z celkového počtu hospitovaných hodin mělo průměrnou úroveň. V činnosti učitelů v těchto hodinách však nebyla zaznamenána výrazná převaha nedostatků nebo nedostatků zásadního rázu. Celkem 65 % sledovaných hodin bylo hodnoceno v pásmu nadprůměru, z toho 27 % bylo vynikajících.

V období obecně klesajícího zájmu o hru na dechové nástroje dosáhla ZUŠ ve Vimperku mimořádného rozmachu dechového oddělení nejen v počtu žáků, ale zejména v kvalitě výuky a dosahovaných výsledcích. Příkladná je činnost dechového orchestru a dalších souborů školy (taneční orchestr, komorní a pěvecké soubory.)

Osnovy základního uměleckého vzdělávání jsou plněny. Dosahované výsledky školy a další aktivity patří k jejím výrazným pozitivům - jsou na nadprůměrné úrovni.

V hodnocení podmínek a průběhu vzdělávání v ZUŠ Vimperk byla zjištěna řada dílčích pozitiv nad běžnou úroveň. Vynikající úroveň průběhu výuky a dosahovaných výsledků byla konstatována v dechovém oddělení školy.

razítko

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu

Jindřich Bešťák v. r.

členové týmu

Marie Kučerová v. r.

V Strakoněch dne 31. 11. 1998

Přílohy: 0

Inspekční zprávu jsem převzala dne 11. 12. 1998

razítko

Podpis ředitelky školy

J. Hadravová v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Školský úřad Prachatice	17. 12. 1998	202/98
Školský úřad: Prachatice	17. 12. 1998	202/98

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly vzneseny